

**Česká školní inspekce
Ústecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIU-1116/22-U

Název	Základní škola a Střední škola, Most, Jana Palacha 1534, příspěvková organizace
Sídlo	Jana Palacha 1534, 434 01 Most
E-mail	vedeni@specmo.cz
IČO	63125382
Identifikátor	600023648
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Hana Slapničková
Zřizovatel	Ústecký kraj
Místo inspekční činnosti	Jana Palacha 1534, Most
Inspekční činnost na místě	28. 11. 2022 – 1. 12. 2022

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou, střední školou a školní družinou podle příslušných školních vzdělávacích programů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů pro základní, střední a zájmové vzdělávání a jejich souladu s právními předpisy a rámcovými vzdělávacími programy.

Charakteristika

Základní škola a Střední škola, Most, Jana Palacha 1534, příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost základní školy, střední školy, školní družiny a školní jídelny.

Škola poskytuje základní a střední vzdělávání žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, zejména s mentálním, tělesným postižením, souběžným postižením více vadami a autismem. Od poslední inspekční činnosti došlo k navýšení celkového počtu žáků.

Výuka je realizována podle školních vzdělávacích programů v oboru vzdělání základní škola, v oboru vzdělání základní škola speciální (včetně přípravného stupně) a v oboru vzdělání praktická škola dvouletá. Třídy speciální školy jsou tvořeny žáky z více ročníků. Zájmové vzdělávání je realizováno ve dvou odděleních školní družiny v ranních a odpoledních hodinách.

Další informace o činnosti školy jsou dostupné na webových stránkách www.specmo.cz.

Hodnocení podmínek vzdělávání

V koncepci rozvoje školy vymezila ředitelka klíčové záměry, které reflektují podmínky školy a které se daří postupně naplňovat. Důraz je kladen na zvyšování kvality poskytovaného vzdělávání, další zkvalitňování materiálního vybavení a modernizaci učeben, stabilizaci pedagogického sboru či spolupráci se zákonnými zástupci a partnerskými subjekty ve vzdělávání. Dlouhodobým cílem školy je snaha v maximální možné míře rozvíjet osobnost každého žáka pro jeho uplatnění v běžném životě.

Významná je spolupráce s partnery, kteří se podílejí na vzdělávacích aktivitách školy. Vedle zřizovatele jsou to např. školská poradenská zařízení. K naplňování cílů školních vzdělávacích programů napomáhá Střední zdravotnická škola v Mostě zajištěním rehabilitační péče. Realizací různých akcí, soutěží a besídek společně s Centrem volného času v Mostě a Městskou knihovnou je obohacována vzdělávací nabídka. K prevenci sociálně patologických jevů přispívá např. spolupráce s K-Centrem Most a Střediskem výchovné péče Dyáda. Pro další vzdělávání žáků je přínosné navázané partnerství s několika středními školami.

Část kompetencí ředitelka účelně delegovala na své zástupce, členy školního poradenského pracoviště, vedoucí metodických sdružení a předmětové komise. Vnitřní i vnější informační systém je efektivní, vyučující mají dostatek prostoru pro výměnu poznatků, zkušeností a informací na pravidelných poradách a metodických setkáních. Ředitele se daří upevňovat pozitivní vztahy v pedagogickém sboru, pedagogové jsou vedeni k sebehodnocení své práce. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků vychází zejména z potřeb školy a ze zájmů pedagogů. V posledním období byl zaměřen na studium k doplnění kvalifikace pedagogů, právní a školskou legislativu, digitální gramotnost a na práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Začínajícím učitelům je poskytována účinná metodická podpora od mentorů. Ke zvyšování kvality výuky přispívá tandemová výuka a realizace vzájemných hospitací. Úroveň pedagogického procesu je průběžně monitorována na hospitační činnosti, avšak metodická podpora pedagogů základní školy není zcela efektivní, přijímaná opatření nejsou účinná zejména v oblasti metod a forem výuky, což se projevilo při inspekčních hospitacích.

Ve škole je vytvořeno příjemné pracovní prostředí, výzdoba žákovskými pracemi vypovídá o účinné podpoře tvořivosti žáků. Budova je bezbariérová, pro imobilní žáky je k dispozici výtah a schodolez. Prostorové podmínky pro vzdělávání se zhoršily v důsledku nárůstu počtu

žáků spojeného s nutností zvýšení počtu kmenových učeben na úkor odborných. Učebny jsou didakticky podnětné, umožňují žákům realizaci různorodých vzdělávacích aktivit i odpočinek. Pro žáky s poruchou autistického spektra jsou v učebnách vytvořeny koutky pro samostatnou práci. Prostorné chodby školy slouží pro jízdu na tříkolkách a koloběžkách, na hry a stolní tenis. Ke kulturním akcím, školením a společnému setkávání se zákonnými zástupci je určen kinosál.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Ve sledovaných hodinách převládala příjemná, klidná atmosféra. Vstřícný přístup pedagogů a vedení žáků k dodržování pravidel kladně podporovalo vzdělávací proces. Pedagogové citlivě reagovali na momentální emoční a fyzické potřeby zejména u žáků s vyšší mírou podpůrných opatření. Vyučovací hodiny byly organizačně dobře naplánované, učitelé v úvodu seznámili žáky s tématem a ve většině hodin s konkrétním cílem hodiny, což usnadňovalo na konci hodin jeho ověření. Pedagogové navazovali na znalosti z předchozí hodiny, kladli na žáky přiměřené požadavky vzhledem k jejich schopnostem a dovednostem. Převládalo činnostní učení s frontální výukou a zařazováním samostatné práce. Žáci většinou plnili stejné typy úloh, ve stejném rozsahu a se stejnou mírou obtížnosti. Diferenciace vzdělávací nabídky dle možností a schopností žáků byla uplatňována pouze ve třídách speciální a praktické školy. Při samostatné práci učitelé poskytovali žákům efektivní podporu v rámci jejich individuálních potřeb. Aktivitu, při kterých by žáci navzájem spolupracovali, byly zařazeny výjimečně. K efektivitě průběhu vzdělávání přispívalo využívání kompenzačních či rehabilitačních pomůcek a názorných materiálů, které dopomáhaly procvičování a osvojování učiva. Ve speciálních třídách bylo vhodně zařazováno strukturované učení s využitím piktogramů a komunikačních sešitů. Aktivní využívání multimediální techniky samotnými žáky vhodně podporovalo jejich motivaci k učení a rozvíjelo informační gramotnost. Efektivitu výuky zvyšovala spolupráce a koordinace činností učitelů s asistenty pedagoga, jejich činnost byla prospěšná zejména v individuální pomoci žákům v procesu učení, v aktivizaci všech žáků třídy a při organizování jednotlivých vzdělávacích aktivit. V přípravném stupni se dařilo společnou podporou učitelky a asistentky pedagoga zapojit všechny děti, vhodně byla zařazena práce s chybou. Učitelé poskytovali žákům v průběhu výuky zpětnou vazbu, zapojili je do závěrečného shrnutí a vedli žáky k sebehodnocení.

Výuka ve střední škole byla založena na názornosti a byla vhodně propojována s prakticky orientovanými úkoly, při kterých žáci uplatňovali znalosti a dovednosti získané z reálného života. Učitelé kladli důraz na činnostní a praktické učení, na podporu rozvoje samostatnosti a tvořivosti.

Činnost školní družiny svým vzdělávacím obsahem navazovala na základní vzdělávání a podporovala osobnostní rozvoj žáků. Vychovatelé respektovali potřebu času pro odpočinek žáků po vyučování, individuální zájmy, v průběhu nabízených aktivit žáky účelně motivovali a následně oceňovali jejich snahu či pracovní úsilí. Aktivita žáků byla vysoká v důsledku pozitivního přístupu a podpory vychovatelů i pomoci asistentů pedagoga.

Široká nabídka volnočasových aktivit rozvíjí klíčové kompetence žáků a umožňuje smysluplné trávení volného času. Ve škole se dlouhodobě daří systematicky podporovat environmentální výchovu a vytvářet tak pozitivní vztah žáků k životnímu prostředí.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání žáků jsou projednávány a hodnoceny v rámci pedagogických rad. Pedagogové informace o vzdělávání žáků průběžně sdílejí. Způsoby interního ověřování dosažených výsledků jsou vhodně voleny s ohledem na individuální schopnosti a dovednosti žáků. Je využíváno hodnocení klasifikačními stupni a slovním hodnocením. Rodiče žáků jsou o výsledcích vzdělávání informováni prostřednictvím žákovských knížek, při společných akcích organizovaných školou a ve sdíleném prostředí. Škole se osvědčily individuální schůzky se zákonnými zástupci.

Škola sleduje účinnost podpůrných opatření. Vyhodnocování individuálních vzdělávacích plánů probíhá v úzké spolupráci se školskými poradenskými zařízeními, jejichž pracovníci realizují přešetření žáků ve škole, navštěvují vyučovací hodiny a poskytují učitelům odbornou metodickou podporu. U některých žáků základní školy učitelé přizpůsobují učivo a individuální péči jejich aktuálním potřebám, vytvářejí pro ně plány individuálního rozvoje. Škola poskytuje žákům s potřebou podpůrných opatření individuální logopedickou péči, výuku ve znakovém jazyce, bazální stimulaci a masáže.

Empatický přístup k žákům a součinnost všech členů školního poradenského pracoviště s ostatními učiteli vytváří podmínky pro bezpečí žáků. Pravidelně zařazované aktivity zaměřené na předcházení a omezování výskytu rizikových forem chování a jejich vyhodnocování umožňuje škole průběžně získávat zpětnou vazbu o klimatu školy. Učitelům je poskytována podpora metodika prevence, který v případě potřeby provádí intervence v hodinách. Pracovníci školního poradenského pracoviště v úzké spolupráci s ředitelkou školy řeší výchovné i vzdělávací problémy žáků, při výskytu rizikového chování jsou efektivně nastavena účinná opatření. Důsledností a včasnými pohovory s rodiči se škole daří nezvyšovat neomluvenou absenci žáků. U závažnějších potíží žáka spolupracuje škola s Městskou policií Most nebo s Policií ČR.

Škola efektivně zajišťuje žákům a jejich zákonným zástupcům kariérové poradenství, především poskytováním informací o aktuálních vzdělávacích možnostech ve středním vzdělávání, přednáškami prostřednictvím Úřadu práce v Mostě a exkurzemi. Někteří žáci vycházející ze základní školy pokračují ve škole ve středním vzdělávání v oboru praktická škola dvouletá, ve které získávají základní pracovní dovednosti a návyky potřebné v každodenním i budoucím pracovním životě. Absolventy středního vzdělávání se daří umisťovat v denních a týdenních stacionářích, případně v chráněných dílnách. Úspěšnost žáků v dalším vzdělávání škola sleduje při pořádání společných akcí, neformálními rozhovory učitelů s bývalými žáky nebo při praxi žáků střední školy ve školní jídelně.

Žáci prokazují svoje dovednosti a znalosti také při realizaci bohaté nabídky školních projektů. V průběhu školního roku jsou zařazovány návštěvy kulturních představení, výlety, vánoční či velikonoční výstavy, zahradní slavnosti, které ztraktivňují vyučování. Škola se prezentuje na veřejnosti pořádáním tradičních výstav, zapojením žáků do sportovních soutěží, prostřednictvím vydávání školního časopisu a na webových stránkách školy.

Závěry

Vývoj školy

- Od poslední inspekční činnosti se zlepšily materiální podmínky školy.
- Zvýšil se celkový počet žáků, zejména žáků s mentálním postižením a souběžným postižením více vadami.

Silné stránky

- Nastavené mechanismy řízení a organizace školy s empatickým přístupem pedagogů zajišťují bezpečné a vstřícné prostředí pro vzdělávání a osobnostní rozvoj žáků.
- Aktivní spolupráce učitelů s asistenty pedagoga přispívá k individuální podpoře žáků a ke zvyšování efektivity vzdělávacího procesu.
- Systematická činnost školního poradenského pracoviště a realizované preventivní aktivity minimalizují výskyt rizikového chování žáků.
- Navázaná četná partnerství, školní akce a projekty podporují rozvoj klíčových kompetencí žáků a přispívají k prezentaci školy na veřejnosti.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- V základní škole nejsou podporovány kooperativní dovednosti žáků a jejich individuální rozvoj formou diferenciací ve vzdělávací nabídce.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Výuku diferencovat podle schopností a dovedností jednotlivců a podporovat kooperaci mezi žáky.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 10 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Ústecký inspektorát, W. Churchilla 6/1348, 400 01 Ústí nad Labem, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.u@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Úplné znění zřizovací listiny č. j.: 88/2001 příspěvkové organizace Ústeckého kraje (ze dne 11. 1. 2019) včetně příloh a dodatku
2. Jmenování ředitelky s účinností od 1. 9. 2007 a od 1. 8. 2013, Informace o pokračování na vedoucím pracovním místě ředitelky od 1. 8. 2019
3. Výpisy z rejstříku škol a školských zařízení (ze dne 25. 11. 2022)
4. Výkazy o řízení škol (R 13-01), o základní škole (M 3), o přípravné třídě (S 4c-01) a o střední škole (M 8) podle stavu k 30. 9. 2021, k 30. 9. 2022
5. Výkazy o školní družině (Z 2-01) podle stavu k 31. 10. 2021, k 31. 10. 2022

6. Souhlas Krajského úřadu se zřízením 33 tříd dle § 16 odst. 9 školského zákona pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami – mentálním postižením ve školním roce 2021/2022
7. Souhlas Krajského úřadu se zřízením 35 tříd dle § 16 odst. 9 školského zákona pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami – mentálním postižením ve školním roce 2022/2023
8. Organizační řád s účinností od 1. 9. 2022 včetně organizačního schématu
9. Školní řád (ze dne 1. 9. 2022)
10. Vnitřní řád školní družiny (ze dne 1. 9. 2014)
11. Školní vzdělávací program pro základní školu speciální s přílohou přípravného stupně základní školy speciální, platnost od 7. 9. 2010 včetně aktualizace
12. Školní vzdělávací program pro střední vzdělávání v oboru praktická škola dvouletá, platnost od 2. 9. 2012
13. Školní vzdělávací program pro základní školu, platnost od 1. 1. 2017
14. Školní vzdělávací program školní družiny, platnost od 2. 9. 2007
15. Koncepce rozvoje školy 2019–2025 (ze dne 15. 5. 2019)
16. Výroční zpráva, školní rok 2021/2022
17. Plán hospitační činnosti, školní roky 2021/2022 a 2022/2023
18. Hospitační záznamy, školní roky 2021/2022 a 2022/2023
19. Plán činnosti metodických sdružení, školní rok 2022/2023
20. Plán školní družiny, školní rok 2022/2023
21. Personální dokumentace pedagogických pracovníků (vzorek)
22. Dlouhodobý plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (ze dne 1. 9. 2022)
23. Dokumentace výchovného poradenství, školní roky 2021/2022 a 2022/2023
24. Hodnocení environmentálního vzdělávání, školní rok 2021/2022
25. Přehledy výchovně vzdělávací práce, školní rok 2022/2023
26. Rozvrhy tříd, školní rok 2022/2023
27. Třídní knihy, školní rok 2022/2023 (vzorek)
28. Školní matrika, školní rok 2022/2023 (vzorek)
29. Záznamy v žákovských knížkách, školní rok 2022/2023 (vzorek)
30. Webové stránky <https://www.specmo.cz/>
31. Inspekční zpráva č. j.: ČŠIU-435/14-U (ze dne 28. 4. 2014)

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Ústecký inspektorát, W. Churchilla 6/1348, 400 01 Ústí nad Labem, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.u@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Bc. Jaroslava Pešková, školní
inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Ivan Růžička, odborník v oblasti
speciálního školství

Mgr. Lucie Obrovská, Ph.D., odbornice
v oblasti speciálního školství

Mgr. Stanislava Kudrmannová, školní
inspektorka

Mgr. Bc. Martina Vlachová, odbornice
v oblasti speciálního školství

Bc. Jana Sejvalová, kontrolní pracovnice

V Ústí nad Labem 16. 12. 2022